

Plenum

Torsdag 4.3.2021 kl. 16.01—17.01

2.2. Muntlig fråga om terapigarantin (Ville Kaunisto saml)

Muntligt spörsmål MFT 35/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Tarja Filatov: Ledamot Kaunisto.

Debatt

16.25 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Aloitan muutamalla sitaatilla.

”Ministeri kehotti hakemaan apua, mikäli opiskelija uupuu. Itse hain apua, sain puhelinajan yli kuukauden päähän. Lisää resursseja mielenterveyspalveluille korona-ajalle, kiitos.”

Toinen lainaus: ”Kaikki seisoo: ei pääse harjoitteluihin, et valmistu, et pääse kunnolla töihin, maksut ja kulut silti juoksee.”

Muun muassa näin nuoret kommentoivat hallituksen koronainfoa tämän viikon tiistaina. Useat heistä totesivat, että heille järjestetty koronainfo oli ennemminkin märkä rätti uupuneen opiskelijan kasvoille.

Ihmiset ansaitsevat niin hirveän paljon enemmän kuin kauniita sanoja ja pelkkiä lämpimiä terveisiä. Arvoisa hallitus, missä viipyy se suomalaisten laajasti vaatima terapiatakuu?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.27 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronakriisi on koetellut monia suomalaisia nimenomaan palveluiden tarpeen kohoavana kasvuna, ja siltä osin terapiatakuuta ja hoitotakuuta tarvitsevat monet suomalaiset, ja nuorten keskuudessa tarve on ilmeinen. Monilla paikoilla kuitenkin tuo tarve alueellisesti on myös erilaista, ja sekin on huomioitava. Lähtökohtana on se, että me valmistelemme nimenomaan sitä hoitotakuuta, jossa ei eroteta, minkälaisesta vaivasta ihmisiä pitäisi heti seitsemässä päivässä palvella ja miltä pohjalta tulisi myös hoidetuksi heti. Tältä osin sitä valmistelua tehdään.

Edustaja viittasi siihen, että koronakriisi on meneillään, eli meillä mekanismi on tällä hetkellä jo olemassa. Haasteena on se, miten vaikutukset tässä ajassa arvioidaan. Sen varmastikin kaikki tietävätkin, kuinka haasteellista näitä vaikutuksia tässä hetkessä on arvioida, ja sen takia en ole voinut vielä sitä esitystä tuoda eduskuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, pyydän nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Kaunisto.

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

16.28 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvon ministeri, tämä oli nyt vähän sellainen jaksuhalivastaus. Toisaalta tekemättömyytenne vastaa enemmän kuin pystytte minuutissa selittämään. Te olette jo kaksi kertaa äänestäneet koomuksen ehdotuksen terapiatakuusta nurin.

Asuin nuorena Espanjassa, ja siellä, kun oli hätä, yleensä sanottiin, että hätään autetaan huomenna, 'mañana'. Te olette kyllä melkoinen mañana-porukka. Ihan oikeasti, te olette kiireessä, kun pitää käyttää velkarahaa äkäseen tai pitää puskea eteenpäin maakuntaveroa.

Mutta nyt nuoriin takaisin, se on tärkeintä. Nuoret ovat aivan puhki. Henkinen kriisinkestävyys on todella koetuksella. Yksinäisyys, huoli toimeentulosta, huoli valmistumisesta, huoli niistä läheisistä ja heidän terveydestään, usko tulevaisuuteen horjuu todella vaarallisella tavalla. Arvoisa hallitus, vielä rautalangasta: milloin se terapiatakuu tulee? — Kiitos. [Perusuomalaisten ryhmästä: Mañana!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.29 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta voi sanoa kyllä montaa, ja on monenlaisesta syytetty tässäkin korona-kriisissä, pitäisi ehtiä monenlaisiin talkoisiin, mutta harva on sanonut, ettei mitään olisi saanut aikaiseksi. [Timo Heinonen: Vahinkoa!] Joten siltä osin ajattelen, että sote-uudistuksen käsittely eduskunnassa, valiokunnassa on jo yksi kiinnostava juttu. Ollaanko sitä edesauttamassa myöskin opposition puolesta, että saamme näihin palveluihin virtaa, vai eikö olla?

Samaan aikaan pitää puhua samaa asiaa, joka kulkee suoraviivaisesti eteenpäin. Siltä osin haluaisin, että pysähdyttäisiin hetkeksi siihen, onko täällä yritetty sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita parantaa. [Perusuomalaisten ryhmästä: Saisiko edustaja Kaunisto vastauksen?] Sanon nyt suoraan, että tänään me teemme ministeriössä töitä siinä, että me joudumme hoitotakuuta valitettavasti väljentämään tämän koronakriisin hetkellä, ja valmiuslaki tulee eduskuntaan käsiteltäväksi myöskin tämän soveltamisasetuksen kautta. [Perusuomalaisten ryhmästä: Meneekö sote ennen nuorisoa?] On hyvin raskas olo tänä päivänä tehdä tällaista, ja huomenna me sitten kokoonnumme ministeriporukan kanssa ja joudumme näin raskaissa olosuhteissa tekemään päätöksen siitä, että hoitotakuu terveydenhuollon puolelta todennäköisesti, jos huomenna näin päätetään, joudutaan panemaan hetkeksi katkolle. [Puhemies: Minuutti!] Hyvin isoja ja raskaita kysymyksiä, ja ne vaikuttavat tähän vaikutusarviointiin, josta juuri äsken puhuin. Että valitettavasti joudun sitoutumaan [Puhemies: Minuutti on kulunut!] näihin vaikutusarviointeihin. [Lulu Ranne: Priorisointia!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Valitettavasti joudun huomauttamaan teitä jatkuvasti tästä ajasta, ja toivon, että hiukan vilkaisette sitä kelloa puhuessanne, niin ministerit kuin edustajat. Tiedän, että se ei ole helppoa. — Mutta vielä ministeri Saarikko.

16.31 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitetaan siitä hyvästä asiasta, että minusta Suomesta kertoo myönteistä se, että liki jokaisella kyselytunnilla käymme läpi nimenomaan koronakriisin vaikutuksia nuoriin. Se muistuttaa meitä siitä, että tulevaisuus kiinnostaa tätä maata yli puoluerajojen. Kuitenkin nuorten ja erityisesti korkeakouluopiskelijoiden asemaa ei varmasti pelkkä terapia-

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

takuulainsäädäntö tässä akuutissa kriisissä nyt palvelisi. Saatatte olla oikeassa sen tarpeellisuudesta, mutta viitaan enemmänkin myös näihin muihin toimiin, joita olemme tehneet.

Vastavalmistuneet tarvitsevat työtä, nuoret tarvitsevat kesätyötä. Olemme helpottaneet toimeentuloa joustoissa opintotukeen myös toisella asteella koulumatkakysymyksissä. Opinto-ohjauksen, opintopsykologien tuki on tärkeää, kun opiskelua tehdään pelkästään etänä. Vertaistuki oppilaskuntien, opiskelijakuntien kanssa on tärkeää sekä toisella asteella että korkeakouluissa — ja laadukas opetus, sen takaaminen myös etäolosuhteissa. Nuoret olisivat siinäkin infossa toivoneet meidän voivan kertoa, ja myös me itse, että aletaan vapauttaa rajoituksia, [Puhemies: Minuutti!] palataan kohti lähiopetusta. Se ei ole juuri nyt mahdollista, ja siksi vastaukset varmasti kuulostivat kyllästyttäviltä kuulla, koska tautitilanne on, mikä on. [Sheikki Laakso: Vetäise kolme minuuttia sieltä!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Minuutti on kulunut. — Edustaja Juvonen.

16.32 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus, olette unohtaneet kaikkein tärkeimmät koronakriisin keskellä. Terapiapalvelut kuuluvat kaikille. Ei sanaakaan, ei pihahdustakaan sote-henkilöstöstä, joka tekee vaativaa työtä kentällä.

Täällä ajetaan sote-uudistusta kuin käärmettä pyssyyn. Nyt olisi aika laittaa se hattuhyllylle ja keskittyä siihen, miten hoitohenkilöstö jaksaa. Työterveyslaitos teki kyselyn viime syksynä. 25 000 hoitohenkilöstön ihmistä vastasi siihen, ja he totesivat, että työ on raskasta ja heitä pelottaa, työstä palautuminen on erittäin hankalaa, puhutaan jopa stressireaktioista.

Miten, hallitus, vastaatte tähän hoitajien ja sote-henkilöstön hätähuutoon? Te ette tee mitään. Koronatuki, koronalisä on jo unohdettu. Siihen ette ole ottaneet mitään kantaa. Entä tämä henkinen puoli? Millä tavalla tuette, että hoitajat, jotka näkevät sen katastrofin ja sen kriisin, tukevat kuolevia potilaita ja kohtaavat heidän omaisiaan? Miten he jaksavat? Vastatkaa, laittakaa sote-uudistus hyllylle ja tehkää kaikkenne, että suomalainen henkilöstö jaksaa. Siitä tässä on kysymys. Jos henkilöstö väsy, kukaan ei selviä koronasta. [Timo Heinonen: Erinomainen puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.33 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sote-uudistuksen lainsäädäntöä tehdään täällä eduskunnassa, ja siltä osin valio-kuntien on jaksettava siinä prosessissa. Se, mikä tulee kentällä etulinjassa nyt vastaan, on korona, ja koronan johdosta me olemme tehneet kaikkemme, että nämä tartuntojen määrät eivät kohoa pilviin. Jos näin tapahtuu, niin se kuormitus on aivan ylivoimainen. Se on nyt jo niin suuri, että me olemme pyrkineet turvaamaan kaikilta osin sosiaali- ja terveydenhuollon kantokyvyn, [Arja Juvonen: Miten?] kaikilla toimilla, ja keskeisin tavoite on nimenomaan se, että me pystymme varmistamaan, että meillä kantokykyä tuolla sosiaali- ja terveydenhuollossa on. Tälläkin hetkellä se on kaikkein tärkeintä, että se kuormitus pysyisi edes jollakin tavalla hallittavana.

Puhun nyt siitä, edustaja Juvonen, että me olemme kriisissä. [Arja Juvonen: Hoitajat tekevät pitkää päivää!] Me olemme kriisissä, mutta mitä täällä keskustellaan? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä, ministerit on kriisissä!] Siitä, että ei voitaisi sosiaali- ja terveydenhuollossa tunnustaa, että me teemme nimenomaan sisältöuudistusta siinä, että meiltä puut-

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

tuu perus- ja keskivaikeiden mielenterveyspalveluiden hoitaminen perustasolla läpileikkaavasti, ja sitä me yritämme parantaa tässä sote-uudistuksessa. Sen lisäksi, että kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja tätä ehdotti, [Puhemies: Minuutti!] niin nyt ehdottivat myöskin perussuomalaiset, että tätä projektia ei tarvitsisi viedä eteenpäin. Nyt pitää valita, parannetaanko vai ei.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt minuutti on kulunut. — Edustaja Kilpi.

16.35 Marko Kilpi kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme saaneet kuulla aivan liikaa järkyttävistä kiusaamistapauksista ympäri Suomea. Olen vahvasti sitä mieltä, ettei pitäisi puhua kiusaamisesta alkuunkaan vaan asioista niiden oikeilla nimillä. Väkivalta, ahdistelu, uhkailu, vainoaminen, varkaus, kunnianloukkaus — ne ovat kaikki lainvastaisia tekoja, jotka eivät todellakaan kuulu kouluihin. Rikokset ovat rikoksia, tapahtuivat ne missä tahansa. On hienoa, että ministeri Saramon johdolla on julkaistu toimenpidelistaus kouluväkivallan vähentämiseksi. Tämä on ongelma, johon meidän aikuisten on viimeinkin puututtava vaikuttavalla tavalla.

Arvoisa puhemies! Kysyisinkin ministeri Saramolta: Joko olisi korkea aika ruveta puhumaan asioista niiden oikeilla nimillä? Ei kiusaamisesta vaan pahoinpitelystä, ei kiusaamisesta vaan varkaudesta, ei kiusaamisesta vaan vainoamisesta. Ja joko olisi korkea aika myös toimia näiden nimikkeiden mukaisesti? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saramo.

16.36 Opetusministeri Jussi Saramo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen kysyjän kanssa täysin samaa mieltä, että asioista pitää puhua niiden oikeilla nimillä. Kaikki kiusaaminen tai kaikki väkivalta ei tietenkään kata näitä kaikkia. Sen takia pitää aina puhua juuri siitä tilanteesta, mikä on kyseessä.

Käytän nyt tämän tilaisuuden kuitenkin hyväkseni kertoakseni myös, että aika paljon tehdään joka päivä Suomen kouluissa, ja aika paljon on tehty kyllä myös ministeriössä ja aika paljon on tehty kunnissa. Tässä on monta kertaa näissä keskusteluissa noussut esiin tämä Ankkuri-toiminta, jossa eri viranomaiset toimivat yhteistyössä: poliisi, lastensuojelu, koulut. Aivan loistavia tuloksia sitä kautta.

Väkivalta ei ole sitä, että tapahtuu vain yhtäkkiä jossain pisteessä joku äärimmäinen teko, vaan se on yleensä polku, joka johtaa sinne. Se on ryhmäilmiö, ja se on hyvin laaja kysymys. Näitä ei yksittäisillä termeillä tai yksittäisillä rangaistuksilla hoideta, vaan se vaatii, että meillä on tarpeeksi aikuisia siellä koulujen arjessa, ja sen takia tämä hallitus on pannostanut sekä niiden aikuisten [Puhemies: Minuutti!] lisäämiseen siellä koulujen arjessa että löytämään ne välineet, millä nämä aikuiset voivat toimia ja vähentää niitä tekoja. [Päävo Arhinmäki: Tasapainoinen vastaus!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Multala.

16.37 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorille vuosi on todella pitkä aika. Monet elämän ratkaisut tehdään siinä vaiheessa, ja nuorille ehkä välillä vähän turhankin lopullisilta tuntuvat monet sellaiset ratkaisut, kuten vaikka opintopaikan hakeminen.

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

Opintojen edistyminen on yksi opintotukeen vaikuttavista tekijöistä. Jos pisteitä ei kerry, tukia voidaan periä takaisin. On todellinen isku siinä vaiheessa, kun opiskelija on valmiiksi uupunut, jos vielä joutuu tekemisiin Kelan selvityspyyntöjen kanssa, joihin ei välttämättä myöskään saa positiivista vastausta. Tämän lukuvuoden aikana kursseja on peruttu, osallistujamääriä madallettu, ja jaksaminen on monella jo nyt koetuksella. Ministeri Saarikko, oletko harkinneet, että opintojen edistymisen osalta tehtäisiin joustoja esimerkiksi madaltamalla vaadittavia opintopistemääriä? Tämä vähentäisi myös ylimääräistä stressiä ja näitä Kelan selvityspyyntöjä. Niitä ei silloin tarvittaisi. [Paavo Arhinmäki: Siinä oli asiallinen kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.38 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oli konkreettinen ja monen nuoren opiskelijan arjessa aito kysymys. Kyllä, olemme toimineet niin, että poikkeusolot ja koronaepidemia itsessään on tulkittu sellaisiksi syiksi, joiden perusteella tutkintokohtaista tukiaikaa voidaan pidentää enimmäisajan puitteissa. Eli kyllä, jo nyt opiskelija voi katsoa itsensä oikeutetuksi lisätukikuukausiin tilanteessa, jossa koronaepidemia on vaikeuttanut opiskelujen toteutumista vaikkapa juuri siksi, että harjoittelut tai etäopetus eivät ole tuottaneet toivottua tulosta tai ne eivät ole kertakaikkisesti olleet mahdollisia. Tämä on kohtuullista.

Samalla tässä yhteydessä haluan lähettää viestin suomalaisille korkeakouluille. Niissä opiskelee valtava määrä Suomen tulevaisuuden tärkeintä pääomaa, osaajia, tulevia korkeakoulutettuja. Pitäkää heihin yhteyttä. Löytäkää välineet, joilla jokainen opiskelija tavalla tai toisella tavoitetaan ajanjaksossa, joka venyy nyt jo yli vuoden etäopetusajaksi heille. Tämä on kohtuutonta, ja siksi yhteydenpito ja kuulumisten kysely [Puhemies: Minuutti!] tukiohinnoissa ovat valtavan arvokas asia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

16.40 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri Kiuru, te puhutte tästä seitsemän päivän hoitotakuusta terapiatakuun sijaan. THL:n mukaan se tarkoittaisi noin 1 600—2 600 lisälääkärin panosta Suomeen. Tämä tie on varmasti selvästi kalliimpi ja pidempi prosessi kuin terapiatakuu, ja ongelma tässä on se, että tätä kautta eteneminen on liian hidasta juuri nyt apua tarvitsevien kannalta.

Arvoisa ministeri Kiuru, jos te ette tuo terapiatakuuta auttamaan myös nuorten ongelmiin, [Merja Kyllösen välihuuto] niin missä ajassa te meinaatte tuoda seitsemän päivän hoitotakuun ja nuo tarvittavat tuhannet lääkärit auttamaan tässä akuutissa kriisissä?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.40 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli hyvä, että edustaja halusi vielä selvennystä tähän kysymykseen. Väännän tämän nyt rautalangasta:

Meillä on siis kaksi haastetta. Se haaste, jota kuvaillette, on nimenomaan aito ja oikea hoitoonpääsy, ja hoidetuksi tuleminen on sekä näissä vaivoissa että kaikissa, myös fyysisissä, vaivoissa haasteenamme. Korostan sitä, että erityisesti tätä psykososiaalista tukea

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

meidän täytyy pystyä antamaan enemmän, ja jotta se olisi mahdollista, pitää korjata yksi rakenteisiin liittyvä aukko. Se on se, että meillä on liian vähän palvelurakenteita lievien ja keskivaikeiden mielenterveysongelmien hoitamiseen. Perustasolla niitä ei ole tarpeeksi.

Jotta me voisimme tehdä tämän, tarvitaan sekä sote-uudistusta [Oppositioista: Ei tarvita!] että terveydenhuoltolain muutosta, ja nyt molempia me ajamme. Ja niin kuin totesin, heti kun me voimme saada sellaisen liikkumattoman pohjan, missä maali ei liiku, heti kun se saadaan lukittua siltä osin, mikä on vaikutusarviointi, pystyn tuomaan tämän esityksen tänne. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ministerille sote-uudistus on tärkeämpi asia kuin ihmisten terveys!] Siitä on nyt kysymys, millä aikataululla tämä voidaan saada eteenpäin. [Puhemies: Minuutti!] Ei ole kysymys siitä, onko teillä hyvä idea, vaan siitä, että me voimme lainsäädännön hyviä periaatteita noudattaen [Puhemies: Minuutti on kulunut!] tuoda sellaisen esityksen tänne. [Perussuomalaisten ryhmästä: Pelkkää byrokratiaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Orpo.

16.42 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Anteeksi, edustaja Orpo, mikki puuttuu.

Ei puutu, se ei ollut päällä. — Arvoisa puhemies! Edustaja Kauniston kysymyksessä oli kahden nuoren terveiset. Nuorilla on hätä, ja meidän kysymyksemme lähti siitä, millä keinoin hallitus vastaa tässä hetkessä, koronakriisin keskellä, nuorten hätään. Minä näen omasta lähipiiristäni omien lasten, heidän ystäviensä ja heidän perheidensä huolen siitä, miten lapset jaksavat, miten kouluikäiset, lukion, toisen asteen, aloittaneet jaksavat. Siinä ei sote-uudistus kuulkaa paljon lämmitä, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Kysymys koski terapiatakuuta!] ei paljon lämmitä, jos hallintouudistus tapahtuu 2—3 vuoden siirtymäajalla. Nämä ongelmat ovat nuorilla nyt. Hyvä hallitus, nuoret haluavat vastauksia, ja terapiatakuu on yksi konkreettisimmista keinoista. 35 miljoonaa tässä miljardijaossa on pieni raha. Miksi te ette voi tehdä sitä? Jos hoitotakuuta joudutaan nyt vesittämään, niin irrottaa, hyvänen aika, tämä terapiatakuu siitä. Se olisi järkevää, saataisiin nuorille aidosti apua. Se olisi tosi tärkeää tässä ajassa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.43 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä todettiin — ja myöskin edustaja Orpo hyvin tietää — me emme voi tuoda eduskuntaan muuta kuin sellaisia lainuudistuksia, jotka on vaikutuksiltaan arvioitu niin, että ne kestävät tarkastelun, ja se valitettavasti sitoo minua. Mielelläni toisin vaikka heti huomenna asiat päätettäväksi, mutta kun se ei ole nyt tässä ajassa yksistään siitä kiinni. Kerroin, että huomenna me joudumme, valitettavasti, hoitotakuuta mahdollisesti vielä heikentämään tämän koronakriisin keskellä, jotta kaikki potilaat tulevat tällä hetkellä hoidetuksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuka heidät hoitaa?] Ja nyt toteankin, että me olemme nimenomaan tehneet juuri päätöksen siitä, että lisätään nopeasti rahoitusta kentälle, jotta tätä hoitoa voidaan tässäkin rakenteessa antaa. [Ben Zyskowiec: Eikö se vaadikaan sote-uudistusta?] 17,5 miljoonaa tuli nimenomaan lisätalousarviossa lasten ja nuor-

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

ten mielenterveyspalveluiden ja lastensuojelun tukemiseen minun tontilleni. Viime vuonna tämä raha oli 320 miljoonaa, millä haluttiin lasten ja nuorten palveluihin vaikuttavuutta kolmen eri ministeriön alalla, OKM:n, STM:n ja TEMin. Kyllä meillä on ollut [Puhemies: Minuutti!] koko ajan tarkoituksena myöskin näitä palveluita parantaa. Ja tulen myös uusia lisätalousarvioesityksiä tekemään, jotta lapset ja nuoret pääsisivät tässä ajassa hoitoon. Ja YTHS:lle tuli 5 miljoonaa [Puhemies: Minuutti!] viime vuonna kohdennettua rahaa opiskelijoille.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Minuutti on kulunut nyt, jo aika paljon ylikin. — Elikkä seuraava lisäkysymys tähän. — Edustaja Essayah.

16.45 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Liikunta ja urheilu ovat monelle lapselle ja nuorelle aivan fyysisen ja henkisen jaksamisen kulmakiviä. Suomalaiset liikuntajärjestöt ovat arvelleet, että tähän mennessä koronaviruksen aikana liikuntaharrastuksen on jättänyt noin 25 000 nuorta, ja on arvioitu, että jos nämä sulut jatkuvat, niin voi olla mahdollista, että tuo määrä jopa tuplaantuu. Tämä on todella huolestuttavaa, koska ainoastaan noin kolmasosa lapsista ja nuorista tälläkään hetkellä liikkuu tarpeeksi suosituksiin nähden. Alakoululaisen kohdallahan tarpeellinen liikuntamäärä olisi noin 2 tuntia päivässä.

Kysyisinkin arvoisalta ministeriltä: millä tavalla me voimme nyt huolehtia siitä, että lasten ja nuorten tulevaisuus, heidän fyysinen kuntonsa, henkinen jaksamisensa liikuntaharrastuksen kautta voidaan varmistaa? Kyse ei ole vain harrastamisesta vaan koko kansakunnan terveydestä. Mitkään sote-uudistukset eivät tule kestäämään, jos terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä ja liikunnallisen elämäntavan omaksumista ei oteta tosissaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.46 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälisissäkin urheilun vastuutehtävissä toimiva edustaja Essayah esittää erittäin vakavan kysymyksen. Kysymys on siis liikunnallisen elämäntavan vähentymisestä erityisesti lasten ja nuorten keskuudessa. Siihen vaikuttavat viime kevään pitkä etäopetusjakso ja myös harrastusten tauolla oleminen. [Juha Mäenpää: Digitalisaatio!] Tämä on yksi keskeisimpiä syitä siihen, miksi hallitus koronarajoituksissaan, joita valitettavasti on jouduttu nyt vahvistamaan, on rajannut tiukasti lapsiin ja nuoriin kohdistuvat toimet, niiden ajallisen keston, ja samoin olemme laajemminkin lähteneet aikuiset ensin, aikuiset joustavat -politiikasta juuri tästä mainitusta syystä.

Rohkenen vastata: Katse kääntyy tässä myös koteihin, niihin perheisiin, joissa toivottavasti on voimavaroja tämän vaikeankin ajan keskellä liikkua yhdessä luonnossa, nauttia lähestyvistä kevästä. Vaikka harrastuksiin kohdistuukin juuri nyt valitettavia rajoituksia yli 12-vuotiaille, alle 12-vuotiaiden osalta ne voivat jatkua, ja sitä vanhempien lasten kanssa kaikki se tuki kodeille, että vanhemmat jaksaisivat vastata siitä, että tämä ilmiö, [Puhemies: Minuutti!] joka nyt on käsissämme, ei jää pysyväksi.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen aiheen aloittajalle. — Edustaja Kaunisto.

Punkt i protokollet PR 18/2021 rd

16.47 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan todella kiittää eduskuntaa tästä keskustelusta. Tämä oli arvokas keskustelu mielestäni, ja toivon, että tämä tuo lisää tekoja pöydälle.

Jos saan vielä yhden lainauksen yhdeltä nuorelta tässä nostaa esiin: ”Eniten pelottaa niiden puolesta, jotka jäävät paitsi kaikesta tuesta ja tukiverkosta kaikilta tahoilta. Koulu ei auta, perhe ei auta tai ei muuten kykene. Kela vie kaikki voimat. Töitä ei ole, ja kavereita joko ei näe tai ei ole.” Tiedän, ettei kukaan meistä ole ennustaja, mutta silti toivoisin syvästi, että pääsisimme sinne tekojen maailmaan sieltä tsempeistä ja jaksamistoirotuksista. Selkeän strategian ja tekojen puute ei vain yksinkertaisesti ole hyväksyttävää.

Arvoisa hallitus, tämän mielestäni erinomaisen ja fiksun keskustelun pohjalta toivon ja kysynkin: aiotteko nyt aloittaa niitä toimia, joilla lasten ja nuorten huominen olisi parempi kuin tämä päivä? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri.

16.48 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme jo aloittaneet. Hallitus on koko tämän kriisin ajan pyrkinyt samanaikaisesti minimoimaan myös niitä vaurioita, joita väistämättä näin vakavasta tilanteesta koituu. Sen vuoksi me olemme tukeneet kuntia ja alueita, jotta peruspalvelut toimivat, jotta kouluissa on riittävästi henkilökuntaa, jotta meidän lapsemme ja nuoremme eivät tipu tämän vakavan kriisin keskellä tyhjän päälle. Me olemme tukeneet kuntia ja alueita yhtä lailla. Me olemme myös tukeneet monia muita yhteiskunnan toimijoita, jotta selviäisimme kriisistä mahdollisimman vähin vaurioin, mutta samanaikaisesti on todettava, kuten olen monesti todennut tässä salissa, että vaurioita me emme selviä. Tämä on vakava tilanne. Me olemme erittäin vakavassa tilanteessa taudin osalta tällä hetkellä. Meidän on välttämätöntä ottaa vielä painavampia keinoja käyttöön kuin me nyt olemme ottaneet, jotta me pidämme tilanteen hallinnassa, jotta kesä olisi valoisampi ja parempi. Meidän on nyt jaksettava. Meillä ei ole muita vaihtoehtoja. Meillä ei ole muita vaihtoehtoja, ja sen vuoksi hallitus tulee myös tekemään kaikkensa, jotta tämän kriisin seurauksena syntyvät vauriot voidaan aikanaan korjata, ja tätäkin työtä jo tehdään.

Förste vice talman Tarja Filatov: Det här ämnet är säkert inte slutbehandlat, men debatten avslutas för den här gången.

Frågan slutbehandlad.